

Tabela primjedbi sa javne rasprave o Nacrtu Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija

Davalac primjedbe	Primjedba	Odgovor obrađivača
AGROVITA EKO d.o.o. Podgorica –	Sugestija broj 1 – Rečenice su predugačke pa su zbog toga nejasne. Rječnik stranih izraza (startup, spinof i sl.) treba u zagradi prevesti na naš jezik	Djelimično prihvaćeno Ne postoji adekvatan prevod u našem jeziku. Takođe, zemlje regiona koriste iste izraze u svojim zakonima
	Član 6 stav 1 tač. 1 i 12 – su nejasne	
BILD STUDIO d.o.o. Podgorica	Generalni komentar - Nigdje u zakonu nisu definisane podsticajne mjere za preduzeća koja izvoze izvoze i da podsticajne mjere nisu definisane samo za domaća pravna lica, već i za strana i to pod istim uslovima. Oni su jako bitan faktor za ekonomiju Crne Gore i smatramo da ih treba dodatno podstaći i pomoći. Smatramo da ovdje jako bitnu ulogu ima Komisija koja će raditi evaluaciju, i tu treba odabrati adekvatne članove koji će moći da urade filtriranje objektivno.	Ne želeći da narušavamo pravila konkurentnosti, nećemo favorizovati domaće kompanije. MN uspostavlja dodatne mehanizme snaženja domaćeg ekosistema, mimo ovog zakona.
	Član 7 - Smatramo da podsticajne mjere trebaju da se odnose samo na domaća pravna lica. Razgovarali smo na sastanku o svim argumentima zašto. Na ovaj način postićemo da se podstiču domaće firme da zapošljavaju i da se dalje razvijaju. Ukoliko ovo ne bude odobreno od strane Agencije za konkurenciju ili nekog drugog tjela nadležnog za ovaj dio, smatramo da se treba insistirati da onda posticajne mjere budu veće za domaća preduzeća.	Podsticajne mjere se odnose na pravna i fizička lica registrovana u Crnoj Gori.

FLEKA d.o.o. Podgorica	Član 6 stav 1 tačka 9 - Obuhvatiti infrastrukturom i softver, koji je gotovo uvijek alat za podršku realizaciji inovativne djelatnosti.	Dodato u definiciji infrastrukture, da obuhvata i softver, čl 11, t.16
	tačka 10 - Eliminirati termin " Inovativni Startap " - Svaki startap mora biti inovativan, ne postoji inovativni i "obični" startap.	Prihvaćeno
	tačka 10 - umjesto "na tržištu" zamijeniti "na lokalnom i međunarodnom tržištu". Startap mora da ima aspiracije izlaska na međunarodno tržište, makar to bio samo region, inače nije startap.	Prihvaćen komentar, dopunjeno "na međunarodnom tržištu"
	tačka 14 - Izuzetno smo čvrstog stava da ovaj Zakon ne treba da tretira frilensere. Frilenseri su fizička lica koja su plaćena po projektu ili satnici da završe neki posao za potrebe trećih strana. U tom smislu, frilenseri nikako nijesu nosioci inovativnih aktivnosti, već su to subjekti koji ih zapošljavaju. Frilenseri nijesu nosioci prava intelektualne svojine na projektima na kojima rade i nikako se ne smiju stavljati u istu ravan sa inovatorima, pronalazačima i privrednim društvima koja inoviraju. Smatramo da podsticajne mjere za razvoj inovacija moraju da tretiraju isključivo subjekte koji su nosioci inovacija, stvaraoci, nezavisno od toga da li su to fizička ili pravna lica.	Argumenti frilensing zajednice: - Po prvi put nas zakonodavni sistem će prepoznati da ova grupa profesionalaca postoji. Samim tim poručujemo našem i regionalnom tržištu da mi kao država želimo da privučemo freelancer-e (individualne profesionalce sa kapacitetom da prodaju svoje intelektualne usluge na inostranom tržištu). - Procedura registracije freelancer-a radi ostvarivanja benefita ponuđenih zakonom omogućava njihovu identifikaciju i uključivanje u razvoj budućih inovativnih programa i aktivnosti. Njihovo iskustvo i znanje nam je potrebno jer freelancer-i su ti koji su imali mogućnost da direktno vide i učestvuju u realizaciji različitih biznis modela i različitih rješenja na najrazvijenim tržištima. - Predviđeni podsticaji nisu namijenjeni za trenutne malobrojne freelancer-e već za one koji bi to postali u narednom periodu ili zbog onih koji bi došli iz zemalja regiona u

		CG. Ovi prvi će se snaći u svakom slučaju. Ove druge želimo da imamo u što većem broju kako bi imali tu raznovrsnost znanja i ekspertiza što je osnova za Startup ekosistem. - Dio zakona koji se tiče freelancer-a je minimum potrebnih preduslova za realizaciju inicijative – „Crna Gora raj za digitalne nomade“. Tako da je Lex specialis jedinstvena prilika da se ta inicijativa pokrene. - Zakon se odnosi isključivo na frilensere koji rade za kompanije koje plasiraju inovativna globalna rješenja. Dakle, Zakonom u članu 23 stav 1 alineja 4, predviđen je podsticaj za „lica koja obavljaju inovativnu aktivnost za potrebe stranih pravnih lica (frilenseri), kao i pronalazači i inovatori koji ostvaruju dohodak od inovacione djelatnosti”
	tačka 16 - Zakonu fali bar jedan detaljan član koji se bavi Venture capital investicijama i investicijama od Biznis Anđela. Ovaj zakon mora da stvori ambijent za jasna pravila igre za investitore, jer zbog nedostatka zakonskog okvira su do sada bili vrlo uzdržani da uopšte investiraju u crnogorske firme i ovaj Zakon mora da postavi makar neki okvir za njihovo djelovanje.	U definicijama postoji: 1) investitor u inovacionu djelatnost je pravno ili fizičko lice koje ulaže sredstva u druge subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost, i to u udjele ili akcije inovativnih startapova, spinofova i fondova rizičnog kapitala za ulaganje u subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost ili donira sredstva naučnoistraživačkim ustanovama, subjektima inovacione infrastrukture ili inovativnim startapovima i spinofovima. Fizičko lice može biti i “biznis anđeo”, koji pored finansijskih sredstava ulaže i sopstveno znanje, iskustvo i mrežu

		kontakata radi unapređenja inovacione djelatnosti; 2) rizični (venture) kapital uključuje formalni i neformalni rizični kapital koji se vlasnički ulaže u privredno društvo visokog potencijala rasta sa ciljem pokretanja, ranog razvoja ili širenja poslovanja, preuzimajući na sebe rizik sa namjerom ostvarivanja visokih profitnih stopa na uloženi kapital. Detaljniji uslovi biće definisani u Zakonu o alterantivnim izvorima finansiranja, gdje pripada ova oblast.
	Član 8 stav 1 tačka 3 - U prilog našoj prethodnoj konstataciji na član 6, stav 1, tačka 14. govori i ova tačka koja kaže "ima naučnoistraživački ili inovativni program ili projekat, koji je počeo sa realizacijom nakon stupanja na snagu ovog zakona;" - Frilenser nikada ne može da ima ovakav projekat jer nije nosilac prava intelektualne svojine niti bilo kakvih autorskih prava.	Korigovano u skladu sa komentaram
	Član 9 - Smatramo da ovim članom treba dodati još par restrikcija uključujući bilo kakve aktivnosti koje na bilo koji način ugrožavaju dostojanstvo ljudi, ili nijesu etičke.	Prihvaćeno
	Član 10 st. 2 i 3 - Na koji način se dokazuje uloženi 2.500€, tj. što je prihvatljivo i ko to propisuje ako nije ovaj Zakon?	Korigovane su procedure za dodjelu statusa ove podsticajne mjere, što je preciznije definisano članom 8. ovog zakona. Bliže uslove za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera propisaće Ministarstvo podzakonskim aktom.
	Član 13 st.1, 2 i 3 - lektorska opservacija "Prijedlog", ne "Predlog", provlači se često kroz cijeli tekst.	Prihvaćeno
	Član 15 - Smatramo da je bolje da ima kombinacija broja korišćenja mjera do neke ukupne maksimalne sume, umjesto	Prihvaćeno

	zabrane da se može koristiti više od jednog puta. Na ovaj način se stimulišu svi da konkurišu za velike cifre jer znaju da neće imati drugu šansu, a “mali” neće imati dovoljno dobar poriv da apliciraju. Mora se uzeti u obzir da 9 od 10 startapova strada, da konstantno moraju da pivotiraju i da imaju vrlo velike oscilacije u potrebama za novcem u različitim periodima. Stoga treba ostaviti prostor da se ovo kvalitetnije definiše.	
	Član 20 stav 4 - Smatramo da ovaj zakon ne bi trebao da tretira velika preduzeća. Takav pristup bi napravio direktan udar na kompletan SME, jer bi kompanija iz inostranstva koja dođe i zaposli 400 ljudi mogla da ponudi značajno veće plate nego one koje su na tržištu s obzirom da su oslobođeni praktično svih dažbina od Države. Ovakav potez bi izazvao isisavanje radne snage iz postojećih IT kompanija i njihovo zatvaranje jer bi u potpunosti postale nekonkurentne.	Članom 20 stav 5 ovog zakona, definisano je da velika preduzeća “mogu da koriste samo podsticajnu mjeru iz stava 1 tačka 3 ovog člana i to za uložena sredstva u druge subjekte inovacione djelatnosti u skladu sa zakonom.”
	Član 21 stav 3 - S obzirom da će svaki zahtjev za podsticajne mjere tretirati nove i novoformirane kompanije, ovaj stav gotovo da poništava sve ono što je propisano stavom 2.	Ne prihvata se
	Član 22 stav 1 tačka 2 - Frilensere ukloniti, oni ne obavljaju inovativnu aktivnost za potrebe stranih pravnih i fizičkih lica.	Ne prihvata se
	Član 23 stav 6 - Ovaj stav negativno utiče na cijelu industriju. Još jednom, smatramo da frilenseri ne treba da budu dio ovog zakona. Opštepoznato je da su frilenseri mahom u zoni sivog poslovanja, i Država sada njima kaže da je to u redu i nagrađuje ih time što će plaćati 80% manje nego što bi trebali, obećavajući im da ih niko neće dirati tri godine. Dakle, frilenser koji prima npr. 1700€ (- subvencionirani doprinosi) se upoređuje sa radnikom koji u IT kompaniji u Crnoj Gori prima 1000€ a 700€ ide na trošak poslodavca za doprinose. Kako crnogorski poslodavac može da bude konkurentan ovom pristupu, s obzirom da mu je isti izdatak, ali iz percepcije zapošljenog je to potpuno različito?	Ne prihvata se

	Član 24 stav 2 - Zašto ne bi mogli da ulažu i u svoj biznis zarad daljih inovacija, zašto bi to moralo da bude oporezovano? Pogledati primjer Estonije: “ How does Estonia's 0% tax on undistributed profits actually work? Estonia's tax system is quite unique due to one small quirk that makes it especially attractive to growing businesses that reinvest profits into further growing the company: The 20% corporate tax is only paid on distributed profits. So as long as profits are reinvested rather than being distributed to shareholders through dividends, no corporate tax is owed. You still need to pay the tax whenever the company actually do decide to distribute profits (unless paid as salary, not dividends), however. ” https://nomadgate.com/estonian-e-residency-guide	Član 24 stav 1 definiše da se podsticaj može ostvariti i za ulaganje u sopstvene inovacije.
	Član 26 - Za pojedine naučnoistraživačke projekte, smatramo da bi Država, na način na koji ustupa nepokretnosti ili zemljišta, takođe mogla da ustupi određene, laboratorijske, medicinske i druge resurse na kontrolisan način, kako bi se neki komercijalni naučni projekti mogli realizovati bez velikih inicijalnih investicija.	Ova tema će se u narednom periodu realizovati u skladu sa Programom ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022), koji je krajem juna usvojen na sjednici Vlade
LOGATE d.o.o. Podgorica	Primjedba 1 - da se poveća izvoz IT proizvoda i usluga. IT proizvod koji je prodat napolju mislim da jedini mi imamo u CG. Ovo bukvalno znači da smo baš dosta vremena (više godina rada) izdvojili na R&D kako bi napravili proizvode koji mogu biti konkurentni na inostranom tržištu. IT usluga kao izvoz je tzv. outsourcing što rade npr. neke kompanije koje rade Web sajtove, Web aplikacije ili mobile app za tržište u CG. Primjedba 2 - da se poveća broj IT eksperata i startupova koji će da probaju da se nametnu napolje na nekom od ova 2 polja (IT proizvod ili IT usluge). Primjedba 3 - sad je pitanje za državu da li forsiramo izvoz IT proizvoda ili IT usluga jer IT proizvod je definitivno inovacija, a IT usluga ipak nije mada tu leži dosta para što se samoga izvoza tiče. Ove IT usluge dodatno mogu biti značane jer naši ljudi nauče	Primjedbe 1,2 i 3 Ovaj zakon ne tretira isključivo IT sektor nego sektor inovacija, istraživanja i razvoja.

	kako se radi u inostranstvu u razvijenim sredinama i sl. pa na taj način dobijemo više IT eksperata. Primjedba 4 - što se naših radionica tiče, mislim da treba da obradimo primjere (ako već niste na ovom prvom sastanku) tipa: - ako mi prodamo u T - Mobile neki novi feature na našem proizvodu kojeg već imamo kod njih i za razvoj toga feature utrošimo 3 mjeseca rada naših recimo 5 ljudi (i mi to naplatimo od T - Mobile) da li dobijamo neke benefite za Logate u smislu smnjaivanja poreza na plate zaposlenih koji su radili na tome feature jer je to inovacija i izvoz	Primjedba 4 - Bliže uslove za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera propisaće Ministarstvo podzakonskim aktom.
Business Universal Media d.o.o. Podgorica	Član 21 - Sugestija je da poreski obveznik koji je korisnik državne pomoći dodijeljene zbog poteškoća u poslovanju ipak može koristiti sredstva za finansiranje ukoliko ispuni uslove za inovacionu djelatnost i ukoliko osmisli inovaciju koja bi mogla unaprijediti poslovanje i skloniti ga sa liste drzavne pomoci. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1: Obrazloženje je jednostavno iz razloga da ne treba diskriminisati inovaciju ukoliko postojeći biznis nekog preduzetnika (inovatora) nije uspješan. To svakako ne bi trebalo da ima veze sa inovacijom koja može biti dobra i upravo promijeniti status poreskog obveznika i pomoći mu da koristi ranije "loše" iskustvo i inovacijom prevaziđe probleme u poslovanju.	Ne prihvata se Usklađeno sa EU pravilima državne pomoći
	U nacrtu Zakona u dijelu prava na oslobođanje od poreza na dohodak fizičkih lica i prireza na porez u članu 22 se propisuje da prava na oslobođanje od poreza na dohodak fizičkih lica i prireza na porez imaju lica koja obavljaju inovativnu aktivnost za potrebe stranih pravnih i fizičkih lica (frilenseri). Smatram da je ovo "sporno" po više osnova. Prvo pitanje je kako znamo da obavljaju inovativnu aktivnost za strana pravna lica? Malo više je sporno da li je interes Crne Gore u tome da finansira inostrane inovacije? Osim toga ovim propisom se dovode u neravnopravan položaj domaća pravna lica koja to isto rade koja moraju da plaćaju više vrsta poreza kao i domaća lica koja plaćaju	Svaki korisnik podsticajnih mjera mora biti registrovan u Crnoj Gori, što je precizno definisano članom 8 ovog zakona. Bliže uslove za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera propisaće Ministarstvo podzakonskim aktom.

	domaćim fizičkim licima (frilenserima) poreze i doprinose po ugovorima o djelu. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2: Ovaj član Zakona ima vrlo malo odnosno skoro ni malo veze sa inovacijama u Crnoj Gori jer frilenseri koji obavljaju djelatnost za strana pravna ili fizička lica bi ovim Zakonom bila oslobođenja plaćanja poreza i doprinosa čime bi direktno ugrozili domaća pravna lica kako u vidu inovacija tako i u vidu konkurentnosti. Sa druge strane podrška stranim pravnim licima nije dobra jer smatram da nemamo dovoljno budžeta ni za inovacije za domaća pravna lica osim u slučaju da žele da postanu "domaća" pravna lica tačnije inovacije. U suštini bi trebalo da bude obrnuto da podršku u vidu ne plaćanja poreza imaju ukoliko rade za domaća pravna lica koja se bave inovacijama nikako za strana pravna lica.	Strano pravno lice se ni na jedan način ne podstiče ovim zakonom.
	U nacrtu Zakona u dijelu Vrste podsticajnih mjera tačnije u članu 20 podsticajne mjere za razvoj istraživanja i inovacija nijesu navele najuticajniji najjednostavniji i najefikasniji vid podsticanja konkurentnosti, a to je oslobađanje od PDVa tačnije obezbjeđenje stope 0%. Predlog je da se sve inovacione djelatnosti na period od 3 godine od lansiranja inovacionog proizvoda ili usluge oslobode plaćanja izlaznog PDVa od 21% tačnije da im se omogući stopa od 0% PDVa. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Imajući u vidu da je država Crna Gora kao glavnu podsticajnu mjeru za sve najbitnije projekte dala oslobođenje od PDVa ne vidim razlog zašto ne bi i u ovom slučaju. Inače je logično da se nulta stopa 0% PDVa koristi kao glavna karika za podsticanje investicija i inovacija. Imamo brojne aktuelne primjere iz prakse da se 0% PDVa koristi ukoliko se usluga ili proizvod izvozi, takođe u izgradnji autoputa, hotela sa 5 i više zvjezdica i to je inače svjetska praksa jer su brojne prednosti pogotovo za inovacije.	Ovim zakonom nije bilo moguće mijenjati postojeće odredbe definisane Zakonom o PDV-u.

	Glavna i najveća prednost takvog načina podsticanja je što se inovacijama daje šansa da cjenovno budu konkurentnije, a ne utiče se puno na prihode države jer iskazivanjem 0% PDVa druga pravna lica nemaju pravo na PDV odbitak dok je psihološki cijena za 21% niža, sa druge strane ukoliko je proizvod namijenjen fizičkim licima koja nisu obveznici PDVa njima je cijena manja za 21% što je u redu jer oni kao fizička lica troše već oporezovani novac. Takođe sve vrste gore navedenih podsticaja za sobom povlače brojne pravno-administrativne komplikacije dok se nultom stopom PDVa to riješava veoma efikasno gdje se prilikom fakturisanja proizvoda ili usluge samo navede član Zakona koji propisuje nultu stopu PDVa.	
	U nacrtu Zakona u dijelu Pravo na oslobođanje od poreza na dobit pravnih lica tačnije član 24 gdje se definiše da lica koja ulažu sredstva u druge subjekte inovacione djelatnosti, i to u udjele ili akcije inovativnih startapova, spinofova i fondova rizičnog kapitala za ulaganje u subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost ili doniraju sredstva naučnoistraživačkim ustanovama, subjektima inovacione infrastrukture ili inovativnim startapovima i spinofovima. Obračunati porez na dobit pravnih lica iz stava 1 tačka 1 ovog člana umanjuju u iznosu od 90%, za dobit ostvarenu od naučnoistraživačkih, odnosno inovativnih programa i projekata, za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera, ako pravno lice reinvestira sredstva u svoje nove naučnoistraživačke, odnosno inovativne projekte i ne vrši isplatu dividendi po osnovu udjela ili akcija, tokom perioda korišćenja podsticajne mjere. Predlog je da se ovdje napravi više prostora za podsticaj i da se potpuno oslobode plaćanja poreza na dobit na iznos koji su investirali dok bi se u visini tog iznosa koji su investirali oslobodili 50% poreza u iznosu (poreza) koji je investiran. Takođe je predlog da se naprav posebni podsticaj za strana pravna lica koja investiraju u Crnu Goru jer bi time učinili da mnoge inovacije koje imaju stranci postanu Crnogorske ukoliko	Prihvaćeno, uvećano na 100%

	im damo povoljan ambijent prvenstveno što bi država imala dugoročne benefite. Konkretno bi to mogli da povežemo sa aktuelnim Zakonom o ekonomskom državljanstvu i da inovatorima ponudimo ekonomski pasoš ukoliko to nije moguće onda bi bilo dobro da im ponudimo jednostavnije rješenje, a to je poresko rezidenstvo i neki vid online rezidenstva u Crnoj Gori i sve beneficije koje ima inovacija u Crnoj Gori. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Tumačeći ovaj član shvatio sam da ulaganjem u inovacionu djelatnost fond i slično preduzeće investitor može uložiti na primjer do 100.000 eura. Ulaganjem tih 100.000 eura on se oslobađa od prilike $9.000 - 900 = 8.100$ poreza na dobit prilikom čega plaća 900 eura poreza državi. Ovdje se ne vodi računa o tome da investitor umjesto 9.000 državi uplaćuje 100.000 za neku inovaciju koja može biti rizična pa je mala ekonomska opravdanost da investitor rizikuje 91.000 eura za 8.100 poreza. Iz tog razloga ukoliko želimo da stimulišemo privrednika da što više ulažu u inovacije trebamo dati primamljivije uslove na primjer da na uloženi 100.000 ima oslobođenje od 9.000 na ta uložena sredstva i plus umanjenje od 50% na isti iznos koji je uložio u ovom slučaju 4.500 eura umanjenje poreza na dobit. Sa druge strane smatram da je glavni pokretač inovacija strani kapital koji bi ovim Zakonom trebali posebno da targetiramo gdje bi mogli da privučemo finansijere za naše lokalne ideje, a takođe bi mogli neke internacionalne ideje da napravimo našim uz izuzetno dobre uslove za strance koji žele da njihovu ideju donesu u našu državu zbog odličnih i primamljivih uslova. Kao što sam naveo u predlogu za određena fizička lica koja imaju kapital bi mogli da obezbijedimo rezidentstvo i omogućimo im da svoj kapital investiraju u naše ili neke druge međunarodne inovacije koje bi postale naše i donosile nam dugogodišnji prihod čime bi omogućili da se brojni patent i inovacije aktiviraju upravo iz Crne Gore, a to bi omogućilo oporezivanje od korišćenja patenata inovacija upravo u Crnoj Gori.	

PRIMJEDBE S OKRUGLOG STOLA održanog 06. jula 2020.		
Miloš Mijović – FLEKA d.o.o. Podgorica	Objasnio primjedbe kao u dostavljenom tekstu u toku javne rasprave: Član 6 stav 1 tač. 10) brisati prefiks „inovativni“ i poslije riječi „na“ dodati riječ „međunarodnom“. Starap ne mora biti samo u vlasništvu crnogorskih građana. Primjer Estonije može poslužiti kao model organizovanja. tač. 11) brisati tač. 14) brisati, jer frilensera ne treba regulisati zakonom Investicije „biznis anđela“ – urediti okvir za njihovo djelovanje Član 9 dopuniti sa djelatnostima koja su suprotna etičkim normama. Član 10 – Na koji način se dokazuje iznos uložених sredstava od najmanje 2.500 eura? Član 15 – Zašto se obnavljanje statusa korisnika podsticajnih mjera može izvršiti samo jednom. Predlaže da se dozvoli do maksimalnog iznosa svih podsticajnih mjera u toku više godina. Član 21 stav 3 brisati. Član 24 podsticati reinvestiranje. Član 26 – Da li se pravo može koristiti po osnovu korišćenja laboratorija, opreme i sl.?	Član 6 stav 1: Tač.10) prihvaćeno Tač.11) brisano Tač.14) nije prihvaćeno Član 9 – prihvaćeno Član 10 – korigovana procedura Član 15 – prihvaćeno Član 21 stav 3 - nije prihvaćeno Član 24 – prihvaćeno Član 26 – bliži uslovi će biti definisani u skladu sa Programom ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ (2020-2022)
Dražen Raičković – Business Universal Media d.o.o. Podgorica	Objasnio primjedbe kao u dostavljenom tekstu u toku javne rasprave: Član 21 – Zbog čega je ograničenje korišćenja podsticajnih mjera za poreskog obveznika koji je korisnik državne pomoći dodijeljene zbog poteškoća u poslovanju?	Ne prihvata se Usklađeno sa pravilima državne pomoći

	Član 22 stav 1 tačka 2) frilenseri – brisati. Član 20 – predvidjeti podsticajnu mjeru Oslobođanje PDV sa stopom od 0%. Opšti komentari: – Naša privredna društva nijesu konkurentna sa stranim. - 9% poreza za frilensere je prihvatljivo i stvoriti povoljnost firmi da angažuje frilensere.	Član 22 stav 1 tačka 2) frilenseri – ne prihvata se Član 20 mjera Oslobođanje PDV – ne prihvata se
Prof. dr Vesna Simović Zvicer – UDRUŽENJE PRAVNIKA CRNE GORE	Opšti komentar - Za frilensere treba da se utvrde doprinosi za obavezno socijalno osiguranje.	Članom 22 i 23 ovog zakona definisane su podsticajne mjere za one frilensere koji su registrovani kao preduzetnici i ispiunjavaju uslove definisane članom 8 ovog zakona
Ana Marković – UNIJA POSLODAVACA CRNE GORE	Opšti komentar - Frilensere treba regulisati zakonom	Frilenseri su definisani u Zakonu o ID kao i u Zakonu o podsticajnim mjerama
Nenad Novović – AMPLITUDO d.o.o. Podgorica	Obrazložio načelne primjedbe: - izjednačiti inovacionu i izvoznu djelatnost, - razgraničiti inovaciju i izvoz, - predvidjeti ulaganje u starapove koji su vlasništvu dominantno crnogorskog pravnog ili fizičkog lica.	Nije prihvaćeno